

Poziția publică de condamnare a acțiunilor Federației Ruse de intervenție cu forță soldate cu anexarea de facto a Republicii Autonome Crimeia

Poziția publică

de condamnare a acțiunilor Federației Ruse de intervenție cu forță soldate cu anexarea de facto a Republicii Autonome Crimeea – părții componente a Ucrainei și acțiunile necesare privind securitatea Republicii Moldova (Documentul [aici](#))

1. Anexarea Crimeii reprezintă un act de agresiune asupra integrității teritoriale a Ucrainei care încalcă brutal normele dreptului internațional, Constituția Ucrainei și Federației Ruse

1.1 Federația Rusă incită și susține politic, diplomatic, militar, prin spionaj, transfer de tehnică militară și sprijin financiar regimul separatist în condițiile sfidării normelor constituționale cu scopul acaparării cu forță a autorităților și instituțiilor legale ale Ucrainei, preluarea obiectivelor militare, atacul asupra instituțiilor responsabile de integritatea teritorială.

1.2 Federația Rusă și forțele separatiste pe care le controlează au lansat o campanie metodică de persecutare și nimicire a reprezentanților autorităților legale, încălcarea sistematică a drepturilor omului la securitatea și siguranța personală, circulație liberă și nesupunerea la tortură, libertății de exprimare, recurgerea la arestări și intimidări pe motive etnice, de opinie.

1.3 Forțele separatiste pro-ruse, asistate de agenți speciali, impun de facto puterea separatistă, organizează desfășurarea plebiscitului neconstituțional și ilegal în condițiile regimului de înfricoșare, persecutare și de fraudă de proporții sub amenințarea intervenției militare a avut ca scop formal justificarea violării integrității teritoriale ale Ucrainei.

1.4 Federația Rusă încălcă brutal Carta ONU, acordurile de la Helsinki, tratatul bilateral de bază, acordul multilateral de garantare a suveranității Ucrainei cu invocarea motivelor false inexistente de protecție umanitară a vorbitorilor de limbă rusă, ceea ce reprezintă un precedent iresponsabil, de agresiune prin ignorare a regimului legal internațional.

1.5 Federația Rusă încorporează teritoriul Ucrainei prin decretul prezidențial neconstituțional cu încălcarea procedurii și normei legii supreme ruse.

1.6 Federația Rusă respinge, în toată perioadă menționată, toate eforturile autorităților legitime ale Ucrainei, comunității internaționale (UE, ONU), statelor garante ale suveranității și integrității teritoriale a Ucrainei (SUA, Marea Britanie, Germania, Franța) de a aborda situațiile pertinente în dimensiunea diplomatică, de negociere bilaterală sau multilaterală rezultantă în sfidarea ordinii legale internaționale.

1.7 Ruperea unei părți din teritoriu al unui stat suveran urmare rolului determinativ al Federației Ruse se înregistrează privind: regiunea Transnistreană a Republicii Moldova, regiunile Abhaziei și Osetiei de Sud a Georgiei – conflictele nerezolvate – constituind pericolul de înstrăinare sau acaparare teritorială rămâne înalt.

2. Consecințele violării integrității teritoriale a Ucrainei provocă riscuri existențiale pentru stabilitatea și pacea în Europa de Est, subminează garanțiile acordate Ucrainei prin

Acordul de la Budapesta din 1994, afectează schimburile comerciale și investițiile în condițiile unei crize economice nedepășite în Europa

2.1 Regimul de securitate regională și europeană pe larg în scopul garantării integrității teritoriale, stabilității politice, asigurării relațiilor multilaterale și bilaterale internaționale este subminat irecuperabil și redus la irelevanță prin acțiunile descrise unilaterale ale Federației Ruse.

2.2 Obiectivele politicii internaționale de neproliferare nucleară militară sunt subminate prin crearea precedentului de încălcare a acordului multilateral de garantare a integrității teritoriale în schimbul renunțării sau încetării dezvoltării capacităților militare prin încălcarea acordului multilateral din 1994 de garantare a suveranității Ucrainei.

2.3 Cadrul de securitate regională în Europa prin respectarea parității prezenței NATO, zonei de neutralitate și Federației Ruse se demonstrează a fi inadecvat și lipsit de substanță reală pentru țările cu statut de neutralitate rezultatul acțiunilor militare unilaterale ale Federației Ruse.

2.4 Reducerea și destabilizarea atractivității de investiții economice și a proiectelor de infrastructură noi și de tranzitare regionale.

2.5 Crearea climatului de ostilitate și de amenințare directă contra și în descurajarea modelelor de dezvoltare democratică prin consolidarea instituțiilor democratice, schimbărilor pașnice și modelelor de responsabilitate a autorităților publice în fața cetățenilor după impunere în forță a modelului rus de interpretare a funcționării statutului.

2.6 Formarea circumstanțelor de amenințare directă cu subminarea integrității lor teritoriale și stabilității economice și politice asupra statelor din regiune care își determină prioritatea externă pentru asocierea la procesele

integraționiste europene

3. Realitățile și provocările noi impun acțiuni prompte de asigurare gestionării riscurilor

Cu referire la Republica Moldova cerem ca:

3.1 Autoritățile Republicii Moldova să susțină politic, diplomatic, tehnic, financiar și prin alte metode democratice integritatea teritorială a Ucrainei și vectorul de integritate europeană a acestei țări,

3.2 Autoritățile Republicii Moldova să asigure sprijin politic autorităților Ucrainei în cadrul organizațiilor multilaterale (OSCE, ONU, etc) cu scopul susținerii suveranității, independenței și integrității statului vecin, fără a se lăsa ademenită de orice promisiuni ori înțelegeri subterane pe care statul – agresor ar putea să le propună în mod oportunist.

3.3. Autoritățile Republicii Moldova să urgenteze implementarea planului de asociere la Uniunea Europeană prin semnarea și ratificarea promptă a acordurilor bilaterale cu UE, consolidând agenda de reformare democratică în procesul de implementare și vor solicita determinarea obținerii statutului de candidat la membru în UE cu accesarea sa în UE în viitorul previzibil.

3.4. Autoritățile Republicii Moldova să urgenteze reformarea sectorului de securitate (armată, interne, servicii speciale) prin întărirea gradului lor de responsabilitate profesională, patriotism, interacțiune și control parlamentar asupra politicilor promovate pe domeniul lor de competență. Valul de amenințări dramatice la adresa Republicii Moldova impun pe agenda politică imperativul intensificării luptei contra rețelelor și grupurilor de influență ocultă, servicii speciale străine și mișcări separatiste pe teritoriul suveran al Republicii Moldova, inclusiv cu sprijinul partenerilor occidentali.

3.5. Autoritățile Republicii Moldova să depună eforturi sporite în vederea protejării spațiului informațional al țării contra propagandei agresive și intoxicării mediatic, suspendând programele și emisiunile posturilor de radio și de televiziune, care aduc prejudicii integrității teritoriale, unității naționale și caracterului constituțional al Republicii Moldova.

3.6 Autoritățile Republicii Moldova vor iniția împreună cu UE, SUA și Ucraina procesul privind reformatarea cadrului de negociere cu referire la soluționarea conflictului din regiunile de est a Republicii Moldova în condițiile în care Federația Rusă se compromite în calitate de garant al securității regionale și demonstrează vădit sfidarea intenției de rezolvare definitivă a conflictului.

3.7 Evoluțiile cu caracter de amenințare a utilizării forței din partea Federației Ruse și a agenților acesteia în regiunea de est a Republicii Moldova impune vigilența și mobilizarea maximă, inclusiv identificarea căilor extraordinare de garantare a securității naționale prin cooperare cu organismele specializate internaționale și bilaterale.

3.8 Partidele, în special de opoziție, – parlamentare și extraparlamentare, inclusiv mișcările politice – vor responsabiliza acțiunile sale în strictă concordanță cu principiului integrității teritoriale ale Republicii Moldova pentru consolidarea statalității și eliminării factorilor și riscurilor de destabilizare situației în republică.

Cu referire la Ucraina cerem ca:

3.9 Statele europene și Ucraina să recurgă la utilizarea instrumentelor legale internaționale pentru a trage la răspundere autorii invaziei militare rusești în Ucraina, inclusiv prin intermediul: a) Curtea Europeană a Drepturilor Omului prin mecanismele interstatale pentru încălcărilor drepturile omului, b) Consiliul de securitate – confirmarea

integrității teritoriale ale Ucrainei prin adoptarea rezoluțiilor, c) OSCE – abordarea îngrijorărilor de securitatea internă și regională, d) Consiliul Europei – discutarea situațiilor și reclamațiilor privind drepturile omului și funcționarea instituțiilor democratice.

3.10 UE, SUA și G7 să extindă suportul pentru consolidarea instituțiilor democratice și statalității prin aprofundarea reformelor democratice în Ucraina și consolidarea capacităților instituționale ale autorităților ucrainene.

3.11 UE, SUA și G7 să adopte programe și acțiuni cu caracter financiar, tehnic, umanitar și diplomatic targetate pentru susținerea loialității cetățenilor și locuitorilor din Crimeea ucraineană și adopta instrumente de descurajare formării și dezvoltării instituțiilor neconstituționale pe teritoriul Crimeii.

Cu referire la regiunea Europei de est cerem ca:

3.12 NATO și țările din regiune să întărească regimul de securitate regională prin aprofundarea calitativă de cooperare tehnică și militară în scopul consolidării capacităților colective militare, vor purcede la identificarea și implementarea regimului avansat de asigurare a securității regionale cu opțiunea pro-atlantice europene.

3.13 UE, țările din G7 să folosească instrumentele politice de consolidare a stabilității: a) Semnarea și ratificarea acordurile de asociere politică și economică cu UE în termen scurt, b) consolidarea parteneriatelor pentru securitatea colectivă în Europa de est – NATO, c) consolidarea acordurilor multilaterale de securitate în Europa de est, d) lansarea rapidă a mecanismului funcțional de garantare securității regionale în formatul ad hoc în condițiile de criză și amenințări actuale.

3.14 UE și țările din G7 să dezvolte sistemele de infrastructură și de surse energetice alternative pentru

țările din regiune, iar pe termen scurt pentru Republica Moldova asigurarea funcționalității depline a gazoductului Iași-Ungheni.

3.15 UE să recunoască creșterea rolului Platformelor naționale și a societății civile europene în determinarea priorităților asistenței externe și contribuirea la dezvoltarea societății civile autentice în regiunea afectată.

Cu referire la Federația Rusă cerem ca:

3.16 UE, SUA și G7 să extindă și consolideze mecanismele de sancționare targetată și treptată în creștere asupra persoanelor direct responsabili și a companiilor și intereselor economice, inclusiv excluderea Federației Ruse din procesele globale decizionale.

3.17 UE, SUA și G7 să considere adoptarea noilor sancțiuni de ordin economic, tehnologic și financiar cu efecte directe asupra intereselor respective ale Federației Ruse.

3.18 Dezvoltarea mecanismului nou de dialog strategic dintre Europa și țările Europei de Est pe de o parte și Federația Rusă pe de altă parte pentru de-escalarea tensiunilor și căutarea formării regimului de soluționare a instabilităților și integrității teritoriale regionale.

Documente

 [declpartestic_cnp_consiliulongfinal .pdf 364.3Kb](#)
< [precedent](#) presa:175 / 367 [urmatorul](#) >

Căutare

[Buletin](#)

▪ [Buletin nr. 110](#) – 29.02.2016

- [Buletin nr. 109](#) – 26.02.2016
- [Buletin nr. 108](#) – 11.02.2016

email

[toate buletinele](#)

Urmăriți-ne

Trei noi Decizii CtEDO – Guvernul va plăti 62.000 euro altor cinci victime ale torturii

Curtea Europeană pentru Drepturile Omului și-a pronunțat decizia în cauzele Nedelcu c. R. Moldova dosar nr [35149/10](#), Grecu c. R. Moldova dosar nr. [32829/08](#) și Tretiakov c. R. Moldova dosar nr. [28171/10](#). Astfel Înalta Curte a luat act de soluționarea amiabilă a cauzelor de către părți.

Ion Nedelcu victimă a colaboratorilor de poliție, reținut și supus maltratărilor în perioada evenimentelor din aprilie 2009 va beneficia de despăgubiri în valoare de 15.000 euro. O altă victimă Tatiana Grecu va primi despăgubiri de 10.000 euro. În cazul Tretiakov c. Moldova cei trei reclamânți vor primi următoarele despăgubiri Alexei Tretiakov și Andrei Mernii câte 13.000 euro, Natalia Tretiacova 8.000 euro și 2000 de euro cu titlul de cheltuieli de judecată.

Amintim că în cauza Trețiacov c. Moldova la referința Avocatului Parlamentar, reclamanții au fost vizitați de către medicii RCTV "Memoria" și au beneficiat ulterior de asistență de reabilitare din partea Centrului.

În toate cele trei cauze reclamanții au pretins încălcarea art.3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, aplicarea relelor tratamente din partea poliției, condițiile de detenție inumane și degradante, lipsa asistenței medicale în perioada de detenție, și incapacitatea de a investiga eficient plângerea lor cu privire la relele tratamente. De asemenea a fost invocată și încălcarea art.13 al Convenției, prin faptul că reclamanții nu au avut nici-o cale de atac eficientă împotriva pretinselor rele tratamente la care a fost supus.

În fața instanței reclamanții au fost reprezentați de către juriști și avocați din cadrul Asociației Promo-LEX.

Pentru mai multe detalii, contactați: Alexandru Postica, Director de Program Asociația Promo-LEX, Avocat. tel: (22) 450024, GSM: 069104851, e-mail: alex_postica@yahoo.co.uk.

---

21 martie Ziua Internațională pentru Eliminarea Discriminării Rasiale

Ziua Internațională pentru Eliminarea Discriminării Rasiale a Organizației Națiunilor Unite (ONU) este marcată la 21 Martie. Discriminarea rasială este larg răspândită în cadrul comunității române, datorită stereotipurilor ce își au originea în evenimentele istorice.

Numărul oficial al populației rome din Moldova este estimată la 12 mii (Recensământul Populației din 2004)[\[1\]](#), în timp ce surse neoficiale estimează până la 250 mii de oameni. Diferența între aceste două cifre se datorează absenței documentelor de identitate și tendinței de a ascunde identitatea în rândul romilor.

Populația romă rămâne a fi una din cele mai vulnerabile categorii de persoane din Moldova, fiind expusă unui risc mai mare de marginalizare din partea autorităților precum și al altor actori. Cea mai mare parte a populației de romi din Europa se luptă cu probleme precum: sărăcia, lipsa locului de trai și probleme de sănătate, discriminarea. Un presupus motiv al vulnerabilității populației este lipsa cunoașterii legislației naționale, în consecință oamenii le ignoră drepturile.

Femeile rome sunt discriminate dublu: în bază de gen și apartenență etnică. Violența domestică împotriva femeilor și copiilor romi este un fenomen intolerabil și ilegal într-o societate democratică modernă, care nu poate fi justificat în nici un fel, indiferent de situația economică, obiceiuri, tradiții, etc.. Datorită caracteristicilor patriarhale ale comunității tradiționale de romi, femeile și copiii de multe ori devin victime ale violenței în familie. Legea № 45 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie în Republica Moldova[\[2\]](#) a intrat în vigoare în anul 2008. În 2010, violența în familie a fost incriminată fiind introdusă în Codul Penal (art. 201/1). Cu toate acestea, executarea legii este încă defectuoasă și adesea ignorată în cazurile familiilor rome.

Asociația Promo-LEX elaborează un studiu privind eficiența implementării Legii 45, cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie, în cazul minorității rome din Republica Moldova. Scopul acestui studiu este de a afla dacă actorilor responsabili aplică legea discriminatoriu față de etnicii romi; dacă victimele rome ale violenței în familie cunosc despre existența legii respective, de asemenea pentru a vedea

tendențele în ceea ce privește fenomenul violenței în familie în comunitatea romă și rezultatele combaterii acestuia.

Potrivit concluziilor preliminare o femeie romă, fiind victimă a violenței în familie, este supusă unei duble discriminări și ca femeie, și ca persoană de etnie romă.

În cadrul cercetării vor fi efectuate interviuri cu victime ale violenței în familie de etnie romă, ofițeri de poliție și mediatori romi, cu scopul de a afla nivelul lor de cunoaștere a legislației și actualitatea problemei. Până în prezent, au fost vizitate șapte localități din Moldova cu cea mai mare populație de romi[3]. Romii din aceste regiuni fac parte din diferite subgrupe cu dialecte și tradiții diferite. Putem afirma că situația într-o comunitate tradițională de romi este diferită de cea a unei netradiționale. În special, rata de raportare a cazurilor cu privire la violență domestică este mai mare în comunitățile netradiționale. Cu toate că violența în familie persistă în fiecare comunitate, indiferent de etnie și tradiții, modul de a face față acestui fenomen este diferit.

Studiul este efectuat în cadrul Programului de Stagiare al Open Society Human Rights. Studiul va fi finalizat prin elaborarea recomandărilor de îmbunătățire a implementării legislației relevante cu privire la violența în familie din Moldova.

Alunica Lepadatu, Stagiatar, Programul de Stagiare al Open Society Human Rights, Asociația Promo-LEX.

---

[1] Census of Moldovan population 2004 (<http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=295&id=2234> Nr 7) [2]

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=327246> [3] Chisinau, Orhei, Calarasi, Drochia, Riscani, Otaci, Stefan-Voda

---

Noi tensiuni în zona de securitate miliția locală interzice accesul țăranilor din Dubăsari la terenurile proprietate privată

Mai multor fermieri din diferite localități ale raionului Dubăsari li s-a interzis desfășurarea lucrărilor agricole de primăvară. Doar în această săptămână au fost sesizate 3 cazuri de somare a agricultorilor să stopeze lucrările agricole și respectiv să părăsească proprietatea lor privată. Miliția locală a atenționat lucrătorii despre faptul că tehnica va fi sechestrată dacă îi vor mai găsi pe terenurile lor agricole de după traseul Râbnița-Tiraspol.

Chiar dacă terenurile le aparțin, aceștia nu pot beneficia de libertatea de a le prelucra. Anterior reprezentanții agenților economici ce operează în acest raion au fost somați să se prezinte la administrația ilegală de la Dubăsari în vederea semnării unor acte ce ar echivala cu recunoașterea pierderii dreptului de proprietate asupra acestor terenuri și transferarea acestor terenuri în proprietatea administrației ilegale din estul țării. Astfel, li s-a explicat faptul că numai în asemenea condiții, agenții economici și agricultorii ar putea continua lucrările agricole.

Mai mult ca atât, miliția locală interzice accesul la depozitele amplasate la est de traseul Râbnița – Tiraspol, ce aparțin mai multor agenți economici ai satului Doroțcaia, r. Dubăsari, terenurile cărora sunt în proporție de peste 90%

amplasate la est de traseu. Astfel, agenții economici nu pot obține realizarea producției agricole, respectiv achitarea salariilor angajaților care rămân fără surse de existență.

Deși au fost asigurați că în primăvară vor avea accesul la terenuri, fermierii rămân în așteptarea tratativelor cu administrația ilegală, care deține controlul asupra acestor terenuri. Menționez că autoritățile constituționale nu au comunicat nimic despre evoluțiile asupra acestei chestiune vitale pentru mulți locuitori ai zonei și nu au obținut rezultate în vederea determinării administrației ilegale să respecte dreptul de proprietate al deținătorilor de terenuri.

În context, remarcăm faptul că la începutul anului 2013 CtEDO a comunicat Moldovei și Federației Ruse, 8 cereri ce cuprind plângerile unui număr de 1651 proprietari de terenuri agricole, aflate în raionul Dubăsari, precum și 3 societăți comerciale agricole. Reclamanții sunt rezidenți și locuitori ai localităților Doroțcaia, Pârâta, Molovata-Nouă, Pohrebea și Cocieri, situate pe malul stâng al Nistrului și dețin cote de teren în apropierea satelor lor. Pe cauza dată au fost deja expediate observații, iar CtEDO urmează să se expună în timpul apropiat.

În pofida acestei situații remarcăm faptul că autoritățile constituționale sunt inerte în rezolvarea problemei țăranilor din raionul Dubăsari ai căror terenuri au fost preluate de către miliția ilegală locală.

În această ordine de idei Asociația „Promo-LEX” subliniază importanța realizării depline a obligațiilor pozitive ale autorităților constituționale și remarcă faptul că în ultimii 10 ani nu a fost identificată nici o soluție pe marginea problemei accesului la terenuri, iar situația din primăvara această este similară anului 2004 când peste o mie opt sute de țărani nu au putut avea acces la terenurile sale, iar mai multe Companii din raionul Dubăsari au dat faliment. Chemăm pe această cale autoritățile constituționale și observatorii

internaționali să sporească presiunile asupra administrației ilegale din regiune în vederea respectării dreptului de proprietate pentru mii de proprietari legali ai terenurilor agricole.

Pentru mai multe detalii, contactați: Ion Manole, Director Executiv Asociația Promo-LEX.

Tel: (22) 450024, GSM: 069070800, e-mail: info@promolex.md

De Ziua Internațională a Femeii – Declarația Promo-LEX în sprijinul victimelor violenței în bază de gen

În fiecare an, de 8 martie, marcăm Ziua Internațională a Femeii. La originea acestei sărbători a stat lupta pentru drepturile femeilor și egalitatea șanselor. Această zi continuă să fie considerată o zi de solidaritate și promovare a drepturilor sociale și economice ale femeilor.

Recent, Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (ADF), a prezentat datele celui [mai mare sondaj](#) realizat vreodată cu privire la violența împotriva femeii, iar datele acestuia sunt alarmante. Astfel, aproximativ 13 milioane de femei din Uniunea Europeană au fost supuse violenței fizice în decursul a 12 luni precedente sondajului, ceea ce reprezintă 7 % dintre femeile cu vârste cuprinse între 18 și 74 ani. Jumătate dintre femeile din UE (53 %) evită anumite situații sau locuri, cel puțin uneori, de teamă că vor fi agresate fizic sau sexual, iar 67 % nu au raportat cel mai grav incident de violență la poliție sau orice altă

organizație/instituție.

Și în Republica Moldova ne confruntăm cu grave probleme în ceea ce privește fenomenul violenței împotriva femeilor, iar de cele mai multe ori abuzurile au loc în familie. Astfel, potrivit datelor Inspectoratului General al Poliției al MAI, în primele 9 luni ale anului 2013, din totalul ordonanțelor de protecție supravegheate, în peste 91% statutul de victime îl au femeile și copiii, iar în 2012 această cifră era de 97%. Nu pot fi negate activitățile promovate de către autorități pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, totuși există necesitatea perfecționării unor componente ale mecanismului existent de prevenire și combatere a fenomenului.

Cu această ocazie, Asociația Promo-LEX amintește autorităților centrale și locale abilitate prin lege de prevenirea și combaterea violenței în familie, că sunt responsabile de luarea tuturor măsurilor necesare pentru a exercita diligența cuvenită pentru prevenirea, investigarea, pedepsirea agresorilor, dar și protejarea victimelor violenței în familie.

De asemenea, dorim să atragem atenția și asupra problemei violenței în familie în regiunea transnistreană, unde situația este și mai dramatică. Dacă victimele violenței în familie s-ar adresa în instanțele constituționale pentru a obține ordonanțe de protecție, aceste măsuri de protecție nu vor putea fi executate în estul Republicii Moldova, din lipsa controlului efectiv asupra acestui teritoriu. Pe această cale dorim să atragem atenția autorităților centrale că inclusiv Legea Nr.45 trebuie aplicată pe întreg teritoriul țării. În caz de imposibilitate, tot autorităților centrale constituționale le revine obligația de a identifica soluții pentru a garanta respectarea drepturilor victimelor violenței în familie din acest teritoriu.

Reamintim că, în cadrul activităților Programului Drepturile Omului, juriștii Promo-LEX oferă asistență juridică gratuită

victimelor violenței în familie din Republica Moldova, inclusiv din regiunea transnistreană, care au fost supuse actelor de violență în familie ori suferă și astăzi astfel de acte sau consecințele acestora.

Programului Drepturile Omului
Asociația Promo-LEX

Cine este responsabil de situația școlilor din regiunea transnistreană a R. Moldova?

Asociația Promo-LEX, care monitorizează continuu situația școlilor cu predare în limba română din regiunea transnistreană, constată și își exprimă îngrijorarea față de situația tot mai dramatică cu care se confruntă profesorii, elevii și părinții acestora.

Potrivit informațiilor oferite de directorul gimnaziului din satul Roghi, Nadejda Ghidirimschi, părinții a 13 elevi înmatriculați în diferite clase, ceea ce reprezintă 18% din numărul total de elevi, au decis (sau au fost nevoiți) să părăsească instituția de învățământ, transferându-și copii la gimnaziul din or. Dubăsari subordonat administrației de la Tiraspol.

Aceste transferuri sunt rezultatul acțiunilor de presiune și persecutare din partea administrației din stânga Nistrului care are ca scop final lichidarea acestor instituții de învățământ.

Amintim că anterior administrația Liceului "Lucian Blaga" din or. Tiraspol a fost în repetate rânduri contactată și amenințată cu aplicarea diverselor sancțiuni pentru neprezentarea datelor despre angajații instituției. Ulterior trei angajați ai liceului au fost privați ilegal de libertate, iar pe numele directorului a fost pornit un dosar administrativ. O situație similară a avut loc și la Liceul „Evrika” din or. Rîbnița, unde administrația instituției a fost somată să prezinte mai multe documente contabile ale instituției.

Ulterior, instituțiile de învățământ cu predare în grafia latină au început a fi hărțuite de către societățile prestatoare de servicii, cum ar fi furnizarea energiei electrice, gazului natural, apei. Administrațiile au fost amenințate că vor fi deconectate de la aceste servicii dacă nu se vor înregistra la organele separatiste. Evident că incertitudinea în care se află liceele și presiunile asupra părinților determină plecarea copiilor din instituțiile de învățământ. Cele mai grave acțiuni au fost aplicate față de Administrația Liceului „Lucian Blaga”.

Constatăm cu regret lipsa unor eforturi vizibile și eficiente atât din partea autorităților constituționale, cât și din partea Misiunii OSCE, care a publicat un raport confuz, necoordonat și neacceptat de către Ministerul Educației, instituțiile vizate din regiunea transnistreană și societatea civilă preocupată de problemele acestor școli. Considerăm că întreaga responsabilitate trebuie asumată de către cei care au recomandat soluții ilegale și imposibil de realizat, oferind pretexte administrației ilegale să își reînnoiască presiunile și atacurile asupra părinților, elevilor și profesorilor. Astfel, Misiunii OSCE din Moldova îi revine obligația morală de a cere administrației ilegale de la Tiraspol garantarea și respectarea drepturilor și libertăților constituționale și fundamentale ale locuitorilor din regiunea transnistreană a R.Moldova.

Asociația Promo-LEX în repetate rânduri a atras atenția asupra gravelor încălcări ale dreptului la educație, sfidarea de către Federația Rusă a deciziei Curții Europene pentru Drepturile Omului, dar și lipsa de acțiuni ferme din partea Guvernului de la Chișinău pentru a preveni fenomenele negative cu care se confruntă din nou instituțiile de învățământ.

Pentru mai multe detalii, contactați: Alexandru Postica, Avocat, Director Program Drepturile Omului, Asociația Promo-LEX: Tel: (22) 450024, GSM: 069104851, e-mail: info@promolex.md

---

Problema școlilor cu predare în limba română din regiune pe agenda Comitetul de Miniștri al CoE

În perioada [4-6 martie Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei](#) va examina inclusiv și problema neexecutării deciziei CtEDO în cazul școlilor cu predare în limba română din regiunea transnistreană.

Reamintim că o Hotărâre în acest caz a fost pronunțată de Marea Cameră a CtEDO la 19 octombrie 2012. Astfel, Înalta Curte a recunoscut violarea Articolului 2 Protocol 1 – Dreptul la Educație în raport cu Federația Rusă. Curtea a acordat cu titlu de prejudicii morale reclamanților 1 milion și douăzeci de mii Euro și 50 mii Euro cu titlu de costuri de reprezentare.

Reprezentantul reclamanților, Avocatul A. Postica, a expediat

un comunicat către Comitetul de Miniștri prin care a atenționat despre neexecutarea măsurilor cu caracter individual de a achita suma prejudiciului moral și de a exclude intimidările unor reclamanti.

Totodată și Asociația „Promo-LEX” a expediat un comunicat către Comitetul de Miniștri prin care a atenționat că Rusia nu execută măsurile de ordin general. Mai mult ca atât administrația ilegală de la Tiraspol continuă să creeze impedimente pentru buna desfășurare a activităților didactice în cadrul școlilor cu predare în limba română din regiune. Ion Manole a comunica „Deși avem o hotărâre a Curții Europene care stabilește clar violarea dreptului la educație în regiunea transnistreană, elevii și profesorii Liceului Teoretic “Ștefan cel Mare” din Grigoriopol continua să parcurgă zilnic cei 30 de km pentru a putea studia în limba maternă. Totodată și celelalte instituții de învățământ sunt supuse intimidărilor din partea administrația ilegală de la Tiraspol care au un caracter sistematic.”

Anterior Comitetul de Miniștri al CoE a adoptat o declarație prin care a solicitat autorităților Federației Ruse să ofere informații relevante rapid, sub forma unui plan de acțiune sau raport pe marginea executării acestei cauze. Acest fapt a dus la creșterea și accentuarea presiunilor asupra liceelor cu predare în limba română din partea administrației de facto a regiunii.

Pentru mai multe detalii, contactați: Alexandru Postica, Avocat, Director Program Drepturile Omului, Asociația Promo-LEX: Tel: (22) 450024, GSM: 069104851, e-mail: info@promolex.md

---

În Corjova miliția locală continuă să încalce dreptul la întruniri

În fiecare an la 2 martie în comuna Corjova, raionul Dubăsari locuitorii organizează ceremonii de

comemorare a victimelor conflictului armat de pe Nistru din 1992. Deși localitatea este administrată de autoritățile constituționale ale Republicii Moldova, miliția locală și așa zisul serviciu de securitate an de an intimidează participanții la acest eveniment.

Potrivit locuitorilor comunei invitațiile de a participa la ceremonie plasate de către organizatori au fost rupte de miliție, iar în dimineața zilei prin localitate au fost văzuți reprezentanți ai trupelor de cazaci care amenințau localnicii să nu participe la eveniment.

Intimidarea participanților la ceremonie are loc inclusiv prin numărul mare de milițieni și a mașinilor speciale. După oficializarea slujbei de pomenire la biserica din localitate, participanții la ceremonie au mers să depună flori la cimitir unde s-au ținut câteva discursuri publice, în tot acest timp

ei au fost escortați și supravegheați de miliție.

Deoarece în fiecare an organizatorii sunt amenințați cu diverse sancțiuni, aceștia au fost forțați să renunțe la arborarea drapelului și intonarea imnului de stat.

Locuitorii din Corjova sunt intimidați și supuși presiunilor nu doar în ziua de 2 martie, ei se confruntă cu grave încălcări ale drepturilor omului practic în fiecare zi, fapt pentru care de la an la an numărul participanților la ceremonia de comemorare scade. Oamenilor le este frică să își exercite dreptul la libertatea de întrunire garantat de Constituția R.Moldova.

Amintim că și în anii precedenți în această zi drumurile în localitate erau blocate de autospeciale, nu era permisă intrarea în localitate a mașinilor cu numere de înmatriculare constituționale, dar au fost și cazuri în care s-a recurs la provocări fiind organizate mitinguri cu civili. În 2011 miliția a recurs la reținerea ilegală a primarului de Corjova Dl. Valeriu Mițul și a consilierului local Dl. Iurie Coțofan care au participat la marșului păcii de comemorare a celor căzuți în timpul tragicului război de pe Nistru organizat în acel an.

Pentru mai multe detalii, contactați: Alexandru Postica, Avocat, Director Program Drepturile Omului, Asociația Promo-LEX: Tel: (22) 450024, GSM: 069104851, e-mail: info@promolex.md

---

După doi ani de la lansarea Strategiei, implementarea Reformei în sectorul justiției devine tot mai lentă

La 19 februarie 2014, Asociația Promo-LEX și Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă (AGER) au

lansat în cadrul conferinței de presă [Raportul trimestrial Nr. 4 de monitorizare a implementării Strategiei de Reformă în Sectorul Justiției](#) (perioada de monitorizare 1 octombrie – 31 decembrie 2013).

Monitorizarea se axează pe observarea a 2 componente de bază: evaluarea realizării activităților cuprinse în Planul de Acțiuni pentru implementarea Strategiei de Reformă a Sectorului Justiției și monitorizarea ședințelor de judecată. În cadrul Raportului au fost analizate 2 categorii de acțiuni, după cum urmează: acțiuni scadente cu termen de realizare în trimestrul IV al anului 2013 și acțiuni restante până la 30 septembrie 2013.

Potrivit concluziilor Raportului progresul în implementarea Planului de Acțiuni este mai lent, comparativ cu trimestrul III, 2013. Astfel, din 257 de acțiuni planificate pentru a fi realizate până la finele anului 2013, 144 au fost realizate, iar 113 sunt în continuare nerealizate, ceea ce constituie, respectiv, un raport procentual de 56% față de 44%. Îngrijorător este mai ales faptul că din cele 45 de acțiuni care urmau a fi finalizate în trimestrul IV, 2013, doar 11, sau 24%, au fost realizate, altele 34, sau 76%, nu au fost realizate.

Analizând performanța instituțiilor implicate în implementarea SRSJ în primii doi ani de implementare a Strategiei Ministerul Justiției a realizat puțin mai mult de 50% din acțiuni, astfel 93 de acțiuni au fost realizate și 70 nerealizate. Aproximativ aceeași rată de realizare au INJ, CNAJGS și Procuratura Generală. Rate mai bune de realizare au CNA și CpDOM. Printre instituțiile cu o rată scăzută de implementare se numără UNEJ, o acțiune preconizată și nerealizată, și MAI o acțiune realizată din 5 preconizate.

În ceea ce privește ședințele de judecată, potrivit sondajelor și rapoartelor monitorilor, s-a observat o dinamică constantă în ceea ce privește nivelul de satisfacție a justițiabililor față de modul general de îndeplinire a justiției de către instanțele de judecată. Datele obținute în trimestrul IV în raport cu celelalte trimestre atestă o tendință pozitivă a menținerii nivelului persoanelor total satisfăcute cu privire la modul de îndeplinire a justiției.

Cele mai înalte cote ale respondenților total nesatisfăcuți au fost atestate la capitolul facilități ale instanțelor judecătorești, indicatori spre și în incinta clădirii instanțelor, precum și modalitatea de gestionare a paginii web a instanțelor de judecată. În acest sens, câte 14%, respectiv, 22% și 8%, din toți avocații chestionați au declarat că sunt total nesatisfăcuți.

În ceea ce privește cele mai înalte cote ale respondenților total satisfăcuți, putem menționa că peste 71% din avocați sunt total satisfăcuți de accesibilitatea de a lua cunoștință de materialele dosarului și de timpul rezervat între prezentarea citației și data ședinței, iar 73% sunt total satisfăcuți de publicitatea procesului.

Pe lângă chestionarul standardizat oferit participanților la ședințele de judecată, pentru a evalua eficiența îndeplinirii justiției, în cadrul acestui exercițiu de monitorizare au fost elaborate o serie de întrebări menite să analizeze percepția respondenților privind schimbările pozitive care au avut loc pe parcursul ultimilor doi ani în contextual implementării reformei. Astfel respondenții judecători, procurori, avocați, executori judecătorești și grefieri în total 208 persoane și-au expus părerea asupra obiectivității și transparenței procedurii de selectare, numire și promovare a judecătorilor, finanțarea sistemului judecătoresc, independența procuraturii în exercitarea competențelor sale dar și altele.

Varianta electronică a Raportului este disponibilă pe www.promolex.md și www.monitor.md.

Raportul a fost elaborat în cadrul proiectului „Monitorizarea reformei sectorului justiției pentru sporirea responsabilității Guvernului”, implementat de către Asociația Promo-LEX și Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă, realizat cu sprijinul financiar al Uniunii Europene. Proiectul este co-finanțat de Fundația Est-Europeană, din resursele acordate de Guvernul Suediei prin intermediul Agenției Suedeze pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională (Sida) și Ministerul Afacerilor Externe al Danemarcei/DANIDA

Pentru mai multe detalii, contactați: Carolina Bondarciuc,
Ofițer de presă: GSM 069637849,
Tel/Fax (+373 22) 450024, e-mail pr@promolex.md

De Ziua Internațională a Alegerilor, Coaliția Civică pentru Alegeri Libere și Corecte reamintește problemele stringente din domeniul electoral

Cu ocazia Zilei Internaționale a Alegerilor, marcată anual în prima zi de joi a lunii februarie, Coaliția Civică pentru Alegeri Libere și Corecte îndeamnă cetățenii Republicii Moldova să manifeste spirit civic și responsabilitate în exercitarea drepturilor electorale. Totodată, având în vedere aspirațiile europene ale Republicii Moldova, contextul electoral al anului 2014, dar și perpetuarea unor lacune în ceea ce privește organizarea campaniilor electorale și asigurarea unui cadru legal incluziv și transparent, Coaliția solicită Parlamentului, Guvernului, Comisiei Electorale Centrale și altor instituții cu atribuții în acest domeniu să depună eforturi maxime pentru garantarea drepturilor electorale ale tuturor alegătorilor. (documentul [aici](#))

În mod special, Coaliția atrage atenția asupra următoarelor probleme:

- Este inadmisibilă utilizarea sistemului electoral în calitate de monedă de schimb politic. Coaliția face apel către Parlament să garanteze respectarea Codului Bunelor Practici în Materie Electorală a Comisiei de la Veneția și să se abțină de la modificarea sistemului electoral

în anul electoral 2014;

- Coaliția solicită Parlamentului să nu tergiverseze adoptarea proiectului Legii privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale, elaborat de grupul de lucru sub egida CEC. În contrast cu inițiativele de modificare a sistemului electoral, acest proiect de lege a parcurs multiple consultări publice la nivel național, are avizul Comisiei de la Veneția, ține cont de recomandările Grupului de State contra Corupției (GRECO) și oferă soluții concrete pentru problemele existente în acest domeniu. Lipsa voinței politice pentru asigurarea transparenței resurselor financiare în cadrul viitoarei campanii electorale va afecta imaginea clasei politice și va diminua din credibilitatea procesului electoral;
- Coaliția consideră drept nejustificată tergiversarea adoptării unor măsuri legale pentru asigurarea participării și a prezenței echilibrate a femeilor și bărbaților în procesul politic și decizional. O analiză simplă a listelor de candidați la funcția de deputat din cadrul ultimelor scrutine parlamentare relevă faptul că problema reprezentării reduse a femeilor nu a fost rezolvată ci, dimpotrivă, s-a acutizat (în alegerile parlamentare din 2005 proporția femeilor candidate a fost de 29% iar în 2010 de 28,1%). Membrii Coaliției așteaptă de la clasa politică din Republica Moldova să manifeste voință politică pentru a-și asuma măsuri, inclusiv de natură legislativă, în vederea sporirii șanselor de promovare și afirmare a femeilor în politică;
- Coaliția solicită tuturor instituțiilor abilitate (Parlament, Guvern, CEC) să întreprindă măsuri active în vederea eliminării barierelor de participare în viața politică a persoanelor cu dizabilități fizice și intelectuale și recomandă partidelor politice să țină cont de specificul acestor persoane atunci când își vor

elabora platformele electorale sau vor planifica activitățile electorale. Deși reprezintă aproximativ 5% din populația țării, aceste persoane se confruntă cu o multitudine de probleme în ceea ce privește imposibilitatea de a citi buletinele de vot (persoanele cu dizabilități de vedere), accesul în secțiile de votare (utilizatorii de scaune mobile), imposibilitatea de a citi/înțelege buletine de vot (persoanele cu dizabilități de intelect) etc.

- Coaliția solicită Parlamentului adoptarea în procedură de urgență a proiectului de lege pentru modificarea Codului Audiovizualului în scopul asigurării transparenței proprietății radiodifuzorilor și investirea Consiliului Coordonator al Audiovizualului cu atribuții de control real privind declararea proprietății în mass-media și cu responsabilități pentru limitarea concentrării proprietății în acest domeniu. Totodată, Coaliția face apel către organizațiile mass-media, indiferent de tipul și de forma de proprietate a acestora, să conștientizeze rolul important pe care îl au în formarea opiniei publice și să asigure o reflectare echitabilă, echilibrată și imparțială a evenimentelor politice/electorale (în perioada campaniei electorale) în corespundere cu bunele practici și standardele internaționale ale profesiei. Coaliția Civică pentru Alegeri Libere și Corecte cheamă cetățenii să conștientizeze puterea votului pe care îl dețin și să depună eforturi în vederea realizării de o manieră activă a drepturilor sale electorale. Totodată, Coaliția își reafirmă intenția și disponibilitatea de a participa la monitorizarea proceselor electorale din Republica Moldova în cadrul viitorului scrutin parlamentar, exprimându-și convingerea că eforturile conjugate ale autorităților, societății civile, mass-media și ale cetățenilor vor contribui esențial la edificarea unei democrații autentice în țara noastră.

Coaliția Civică pentru Alegeri Libere și Corecte